

Aan de voorzitter van de Vaste Kamercommissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de heer B.J. van Bochove
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Utrecht, 24 november 2011

Kenmerk: UB.2011.540.KK/SW

Betreft: Begrotingsbehandeling OCW 2012

Geachte heer Van Bochove,

Volgende week vergadert uw Kamer over de begroting voor OCW voor het jaar 2012. De PO-Raad wil graag ter voorbereiding op dit debat over de onderwijsbegroting een aantal zaken onder uw aandacht brengen.

Bekostiging primair onderwijs en behoud van onderwijskwaliteit

Alle scholen in de sector primair onderwijs zijn de laatste paar jaren een kwaliteitsslag aan het maken. Het Onderwijsverslag 2009-2010 schreef over het primair onderwijs dat meer scholen voldoen aan de inspectienormen voor voldoende kwaliteit, het aantal zeer zwakke scholen neemt af en er komen ook minder nieuwe zeer zwakke scholen bij. Besturen en schoolleiders letten beter op de opbrengsten en grijpen sneller in als die dalen. Dat neemt niet weg dat de gehele sector een verder liggende ambitie heeft: het primair onderwijs slaagt er in bij leerlingen een zodanig 'fundament' te leggen dat elk kind in zijn leerloopbaan zijn talenten maximaal kan ontplooiën. Een verreikende ambitie delen we met de Tweede Kamer en ook met dit kabinet, zoals verwoord in het Regeerakkoord: *'Nederland heeft de ambitie om te behoren tot de top vijf van kennis-economieën'*.

Om dit ambitieniveau te kunnen halen, zijn echter wel de juiste randvoorwaarden nodig: een goed leerklimaat in schone scholen, goed gekwalificeerd personeel, doorlopende leerlijnen en een toereikende bekostiging. De randvoorwaarden in het primair onderwijs zijn nooit ruim geweest; de komende jaren wordt het primair onderwijs nog meer op achterstand gesteld. De schoolbesturen primair onderwijs ervaren dat de kosten stijgen, terwijl de inkomsten dalen. Het afgelopen jaar heeft dan ook laten zien dat veel schoolbesturen in de rode cijfers zijn gekomen, zie ook het rapport van Deloitte (*Benchmark 2011 Onderwijsinstellingen: Sector-rapportage Noord, Oost en Midden Nederland*) dat onlangs werd gepubliceerd.

Doordat de personele kosten in het primair onderwijs gemiddeld 80% van de begrotingen uitmaken, heeft een teruglopende bekostiging directe gevolgen voor de werkgelegenheid en de groeps-grootte – en daarmee voor de onderwijskwaliteit.

Passend onderwijs

Alle schoolbesturen staan voor de invoering van een zeer ingrijpende stelselwijziging: de invoering van Passend onderwijs. De PO-Raad maakt zich grote zorgen over de uitvoerbaarheid van Passend Onderwijs, omdat de invoering gepaard gaat met een bezuiniging van € 300 miljoen. Dit raakt niet alleen het speciaal onderwijs, maar ook het reguliere onderwijs dat meer kinderen moet gaan opvangen die zijn aangewezen op specialistische zorg. Bij de huidige plannen is het risico groot dat expertise verloren gaat, waaraan bij de invoering van Passend onderwijs juist een grote behoefte is. De beste leraren verlaten al het onderwijs en gedwongen ontslagen van personeel kunnen niet worden voorkomen.

Passend onderwijs lijkt in het begrotingsjaar 2012 geen accent te krijgen, omdat de bezuinigingen in het speciaal onderwijs pas in de begroting 2013 hun beslag krijgen. De PO-Raad pleit er echter voor al in 2012 te starten met een grootscheeps professionaliseringsplan, waardoor binnen de te vormen samenwerkingsverbanden alle geledingen worden geschoold ten behoeve van Passend onderwijs (conform aangenomen motie kamerstuk 31 497 nr. 76).

Daarnaast maakt de PO-Raad zich zorgen over de verdere financiële consequenties van de bezuinigingen Passend onderwijs, zoals de premiestijging voor het Participatiefonds (conform aangehouden motie kamerstuk 31 293 nr. 118). Als de premiestijging voor het Participatiefonds niet wordt gecompenseerd (zoals tot nu toe gebruikelijk was), betaalt het primair onderwijs twee keer de rekening.

Onderwijshuisvesting

De kwaliteit van de scholengebouwen in het primair onderwijs is matig tot slecht. Doordat er geen wettelijk recht op renovatie bestaat, betekent dit dat het 75 jaar duurt voordat het bestaande gebouwenbestand is vervangen. In principe zijn er voldoende middelen beschikbaar via het Gemeentefonds en de exploitatie van de scholen. Het is dan echter wel noodzakelijk dat alle beschikbare middelen doelmatig kunnen worden ingezet. Wij pleiten daarom voor openbaarheid van het onderwijsdeel van het onderzoek naar bestedingen Gemeentefonds van het Ministerie van BZK. Daarnaast pleit de PO-Raad voor een Kenniscentrum Onderwijshuisvesting, waarbij de stelselverantwoordelijke minister op basis van cofinanciering minimaal in gelijke mate als de private fondsen en instellingen uit de kapitaalmarkt een financiële bijdrage levert (zie onze brief d.d. 10 november 2011).

Wij vragen de Kamer:

- Te pleiten voor toereikende bekostiging van het primair onderwijs om een modern en volwaardig onderwijsaanbod te kunnen doen.
- Een zorgvuldige en niet overhaaste invoering van Passend onderwijs (conform het advies van de Onderwijsraad en ECPO). Dat betekent onder andere aandacht voor een goede overdracht van expertise naar de nieuwe samenwerkingsverbanden en zorg voor een goede toerusting van het onderwijspersoneel in het reguliere onderwijs. We kunnen al in 2012 beginnen met een professionaliseringsplan.
- Doelmatige inzet van huisvestingsmiddelen via het gemeentefonds, waaronder een recht op renovatie en een Kenniscentrum Onderwijshuisvesting.

Hoogachtend,

Mevrouw mr. drs. C. Kervezee
voorzitter PO-Raad

C.c: minister en staatssecretaris OCW